

EPAM EKONOMİ VE POLİTİKA
Araştırmaları Merkezi
İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ

Haftalık Dış Politika ve Ekonomi Bülteni

83. Bülten

İSÜ | İSTİNYE
ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL

istinye.edu.tr | 0850 283 60 00

[f /istinyeuniv.edu](https://www.facebook.com/istinyeuniv.edu) [t /istinyeunivedu](https://www.instagram.com/istinyeunivedu) [i /istinyeunivedu](https://www.youtube.com/istinyeunivedu)

Suriye ve Irak Hareketleniyor-1 ?

Doç. Dr. Fahri Erenel- EPAM ve GÜVSAM Müdürü

Bir süredir Suriye ve Irak'taki gelişmeler medya da çok fazla yer bulmuyordu. Suriye veya Irak'ın Kuzeyinde yer alan üs bölgelerine teröristlerin yaptığı veya yapmaya çalıştığı saldırılar ve bu saldırılara etkin bir şekilde karşılık verilerek teröristlerin etkisiz hale getirildiğine dair Milli Savunma Bakanlığı'nca yapılan basın açıklamaları dışında fazla bir haber ile karşılaşmadık. Taki Milli Savunma Bakanı'nın Irak ziyaretine kadar.

Milli Savunma Bakanı Sayın Hulusi Akar'ın Irak ziyareti öncelikle PKK terör örgütü'nün elinden bırakmak istemediği "Sincar'a yönelik bir operasyon olacak mı?" sorusunun ön plana çıkmasını sağladı. Bu ziyaret Sincar'a operasyon ile anlamlandırılmaya çalışıldı. Birden görsel medya'da tartışmalar bu yöne evrilmeye ve televizyonlar ki görüntüler bize Suriye'ye yapılan operasyonları hatırlatmaya başladı. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin aralıksız süren ve önleyici stratejiye dayalı operasyonları, bölgede oluşturulan çok sayıda üs bölgesi terör örgütünü nefes alamaz hale getirmiştir. Kandil ile irtibat büyük ölçüde kesilmiş, Türkiye bağlantılı eleman ve lojistik destek aktarımı Türkiye içinde sürdürülen yoğun ve isabetli operasyonlarla tükenme noktasına gelmiştir. Terör örgütü nefes alabilmek için Musul'un Sincar bölgesini elinde tutmaya çalışmaktadır.

Oysa, 09 Ekim 2020 tarihinde Irak Merkezi Hükümeti ile Irak Kürt Bölgesel Yönetimi (IKBY) arasında Sincar üzerinde varılan anlaşma gerek PKK terör örgütü ve gerekse İran yanlısı Haşdi Şabi güçleri tarafından iyi karşılanmadı. Bu anlaşmanın tam anlamı ile uygulanması halinde Sincar bölgesini ikinci bir kandil haline getirme girişiminin sonuçsuz kalacağını PKK terör örgütü çok iyi bilmektedir.2015 yılında Ezidilerin bu bölgeden gönderilmesi sonrasında Sincar'da sözde kanton kuran ve Sincar İnşa Meclisi adı altında bir yapılanmaya giderek, Suriye'nin kuzeyinde oluşturmaya çalıştığı, ancak Türkiye'den yediği darbelerle bu hedefine ulaşamayan terör örgütü bu kez Irak üzerinden sözde kanton yapısını denemeye çalışıyor.09 Ekim 2020 tarihli anlaşma ile buradaki varlığının sona ereceği, bunun Suriye'de ki varlığına da tehdit oluşturacağı endişesi PKK terör örgütünün Haşdi Şabi ile işbirliğini güçlendirebilir. Her iki örgüt açısından önem taşıyan bu bölgede olası bir çatışma durumunda, destekledikleri veya aidiyet duydukları gruplar dikkate alındığında, daha önce DEAŞ saldırısı karşısında Musul'da yaşanan bir örneğin Irak Ordusunda yeniden yaşanmasına neden olabilir. Yani Irak ordusu dağılabilir. Aynı şekilde Yezidileri DEAŞ'a karşı koruyamayan ve geri çekilen Peşmergelere'de fazla güvenmemek gerekir.

Bütün bu çekincelere rağmen Sincar bölgesine yapılacak bir operasyon bölgeyi Suriye-Irak-İran hattını muhafaza etme açısından çok önemseyen İran'ın da devreye girmesine, bu ise ABD'nin duruma müdahil olması ile sonuçlanabilir.

Son günlerde ABD'nin DEAŞ elemanlarını kendi kontrolündeki hapishanelerden çıkararak Irak bölgesine taşıyan ABD'nin bu gayretleri, 30 civarında Iraklı'nın yaşamını yitirdiği pazara yeri saldırısı ile uygulamaya dönüşmüştür. Bu saldırı bugüne kadar saldırılarını giderek arttıran DEAŞ'ın ben tekrar buradayım mesajını verdiği son zamanların en geniş kapsamlı saldırısı olmuştur. Bu ABD için Irak'ta kalma açısından önemli bir fırsattır.

Diğer taraftan ABD ile yaşanan sorunlar nedeniyle bölgede etkileri giderek artan Rusya ve Çin'i de unutmamak gerekir. Rusya'nın Irak ile olan işbirliği daha ziyade enerji sektöründedir. Erbil'e 3.5 milyar dolar vererek Bağdat'a karşı Erbil'in elini güçlendiren Rusya, Türkiye'ye giden boru hattında büyük bir hisse satın almış ve bu hatta paralel bir doğalgaz boru hattı inşa etmeyi de taahhüt etmiştir. Rusya'nın Irak enerji sektörüne yatırımı 10 milyar doları aşmış durumdadır. Ayrıca, elektrik, ulaşım ve tarım sektörlerinde de anlaşmalar imzalanmıştır. Rusya; Irak, Suriye, İran ile birlikte DEAŞ'a karşı istihbaratta işbirliği konusunda Bağdat'ta bir komuta merkezi kurmuş, ancak bu merkez işlevsiz kalmıştır. Rusya, İran yanlısı Şii milisler ile temas kurmuş ve bu teması arttırmaktadır. Süleymani suikasti sonrasında ABD-Irak ilişkilerinin gerginleştiği dönemde Rusya, Irak'a askeri destek verme önerisinde de bulunmuştur. Ayrıca, Irak'ın Rusya'dan S-400 alma çabalarını göz ardı etmemek gerekir. 2021 yılında yapılacak seçimlerde İran yanlısı grupların daha fazla sandalye kazanması durumunda Rusya'nın Irak'ta ki etkisinin atacağı öngörülebilir.

Çin ise Irak ile 2025 yılında imzalanan anlaşma kapsamında Stratejik Ortak kapsamında faaliyetlerini sürdürmektedir. Çin, Irak'ın birinci ticaret ortağıdır ve Irak'ın güneyinde ki petrol sahalarının işletmesini 25 yıllığına almış durumdadır. Ayrıca, Irak, Çin'in tek yol tek kuşak projesi'nin bir parçasıdır ve en büyük dördüncü petrol tedarikçisidir.

Bu değerlendirmeler ışığında, Sincar'a bir operasyon yapılmalı mıdır? sorusuna cevabım önceliğin Suriye'ye verilmesi olacaktır. Sincar, bu aşamada çok aktörlü karışık bir bölgedir. Ve sınırlarımızdan 100 -120 kilometre uzakta olması kara harekatı açısından bazı riskleri beraberinde getirebilecektir. Erbil-Bağdat anlaşmasının tam anlamı ile yürürlüğe girmesi zor gibi gözükmektedir. Bu süreç uzadıkça terör örgütünün ve Haşdi Şabi'nin eli güçlenecek, bölgede kalıcılıkları artabilecek ve aralarında ki işbirliği daha da gelişebilecektir. Ayrıca, İran'ın ve

hatta Rusya'nın bu bölgeye yönelik Türkiye'nin muhtemel operasyonları konusunda istihbarat sağlayacağı da dikkatlerden uzak tutulmamalıdır.

ABD'nin bölgeden sorumlu elemanı Brett McGurk'ün ve dolayısı ile yeni ABD yönetiminin ne planladığı da önem taşımaktadır. Kısacası çok aktörlü bir denklem karşımızda yer almaktadır.

Hollanda yük taşımacılığını 'Hyperloop' ile yapmaya hazırlanıyor.

Yusuf Özkan

<https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-55780714>

Hollanda, önümüzdeki yıllarda yük taşımacılığını, saatte bin kilometre hıza ulaşabilen "Hyperloop" (hız yuvarı) aracılığıyla yapmaya hazırlanıyor. Bu amaçla başkent Amsterdam ile Rotterdam limanı arasında bir Hyperloop inşaa edilmesi için çalışma başlatıldı.

Özel bir vakum tüp tarafından çekilen ve saatte bin kilometre hıza ulaşabilen trenler tarafından yapılacak yük taşımacılığına ilişkin denemeler başarılı olursa Hyperloop, yolcu taşımacılığında da kullanılacak.

ABD'li girişimci Elon Musk tarafından geliştirilen Hyperloop, bir vakum tünel tüpü içerisinde yüksek hızda yolcu ve yük taşınmasını sağlayan sistem. İnsanlık ilk

deneme sürüşü Kasım 2020'de Las Vegas'ta gerçekleştirilen hız yuvarı ile Avrupa'daki seyahat süresinin kısaltılması amaçlanıyor.

Hollanda, bu yeni sistemi ilk olarak yük taşımacılığında kullanmayı hedefliyor. Yaklaşık 1,5 yıl sürecek araştırma kapsamında, ülkenin kuzeyindeki Groningen kentinde bir Hyperloop test merkezi kuruldu. Bu testlerin başarıyla sonuçlanması durumunda, Amsterdam ile Rotterdam kentleri arasında bir hyperloop tüneli yapılacak. Hollanda medyasına göre hyperloop sistemi, Avrupa'daki yük taşımacılığı altyapısı üzerindeki baskıyı azaltacak.

Hızlı ve güvenli olduğu belirtilen sistem, karbondioksit salınımı önemli ölçüde az olduğu için, yük taşımacılığı açısından en çevreci seçenek olarak da görülüyor. Sistemin başarılı olması durumunda, İngiltere'nin başkenti Londra ile Fransa'nın başkenti Paris arasındaki mesafe, yaklaşık yarım saatlik bir sürede kat edilebilecek.

NATO 2030 Belgesi' Türkiye için ne anlama geliyor, etkileri ne olabilir?

Mehmet Cem Demirci

<https://tr.euronews.com/2021/01/15/nato-2030-belgesi-turkiye-icin-ne-anlama-geliyor-etkileri-ne-olabilir-gorus>

NATO Soğuk Savaşın hitamından itibaren değişen şartlara uyum sağlayarak, kuvvet ve komuta yapısını dönüşüme tabi tutup hayatta kalmayı başardı. Ancak ABD'nin, Başkan Trump döneminde önceliğini Çin ile mücadeleye vermesi, Suriye'den askerlerini çekmesi, Türkiye'nin Suriye'nin kuzeyine harekât icra etmesi ve sonrasında yaşanan “beyin ölümü” tartışmaları, NATO içerisinde gündemde olan güncelleme çalışmalarına hız verdi.

2019 yılında yapılan NATO liderler zirvesinde Genel Sekreter'den NATO'nun siyasi boyunun güçlendirilmesi odaklı bir değerlendirme çalışması yapması talep edildi. Bu amaçla, Nisan 2020'de Genel Sekreter Stoltenberg, Thomas de Maiziere ve A. Wess Mitchell'in eş başkanlığında ve John Bew, Greta Bossenmaier, Anja Dalgaard-Nielsen, Marta Dassu, Anna Fotyga, Tacan İldem, Hubert Vedrine ve Herna Verhagen'den oluşan bağımsız bir çalışma grubunu görevlendirdi.

Genel Sekreter, gruptan üç konuda tavsiyede bulunmalarını istedi. Bunlar; ittifakın birlik, dayanışma ve uyumunun güçlendirilmesi için ne yapılmalı, NATO üyeleri arasında siyasi istişareler ve koordinasyon nasıl artırılmalı, NATO mevcut ve gelecekteki tehditler ile nasıl mücadele etmeli, NATO'nun siyasi rolü nasıl

kuvvetlendirilmeli, şeklinde sıralanabilir. Sekiz ay süren çalışmalar sonucunda **“NATO 2030: Yeni Bir Çağ İçin Birliktelik”** başlıklı rapor tamamlanarak Genel Sekretere sunuldu.

'NATO'nun siyasi rolü kuvvetlendirilmeli, 2010 Stratejik Konsepti güncellenmeli' Rapor üç bölümden oluşuyor. Birinci bölüm NATO'nun 2030 vizyonunun genel çerçevesini çiziyor. İkinci bölüm güncel ve gelecekte olması muhtemel, NATO'yu etkileyecek ana eğilimlere ilişkin değerlendirmeleri kapsıyor. Üçüncü bölüm ise, Genel Sekreter tarafından verilen üç göreve ilişkin çalışma grubu tarafından hazırlanan 138 öneriyi içeriyor.

Bu öneriler içerisinde bazı konular öne çıkıyor. Buna göre; halen yürürlükte olan '2010 Stratejik Konsepti güncellenmeli. Rusya ile caydırıcılık ve diyalog yaklaşımına devam edilmeli. Çin'in faaliyetlerini analiz edebilmek için daha fazla zaman ve kaynak ayrılmalı'.

Ortaya çıkan, gelişen ve ezber bozan teknolojiler (GET)'de NATO ülkeleri, otoriter rejimler ile mücadele için hakimiyeti ele geçirmeli ve öncü rol üstlenmeli. NATO güney kanadına komşu olan bölgelerde artan Çin ve Rus varlığına ile devam eden terörizm, düzensiz göç ve geleneksel tehditler ile mücadele için açık ve tutarlı bir yaklaşım ortaya koymalı, güney/Akdeniz kanadı için askeri hazırlık ve reaksiyon Siyasi uyum ve birlikteliği sürdürmek tüm müttefikler açısından öncelikli hedef olmalı. Atlantik'in her iki yakasındaki müttefikler, Avrupa-Atlantik bölgesinin savunmasında temel kurum olarak NATO'ya olan bağlılıklarını yeniden teyit etmeli. NATO'nun Kuzey Atlantik Konseyi'nin siyasi ve askeri konularda temel danışma kurulu olduğu üye ülkeler tarafından yeniden teyit edilmeli, rolü daha da güçlendirilmeli. Personel ve bazı bütçe konularında bir kısım önemli kararların süratle alınabilmesi için Genel Sekreterin yetkilerinin artırılması gündeme alınmalı.

NATO ve AB ilişkileri en üst seviyede yeniden canlandırılmalı, her alanda iş birliği tesis edilmeli. İlk fırsatta, NATO ve AB liderleri ilişkilerin durumunu yeniden değerlendirmek için bir araya gelmeli. Oybirliği ilkesi ittifakın temel taşlarından biri olmaya devam etmeli, ancak NATO'nun kararları zamanında alabilmesi ve uygulayabilmesi için çaba sarf edilmeli. NATO, oybirliğine dayalı kararların uygulanmasını sürdürmeli, bununla birlikte karara dayalı devam eden çalışmalarda oybirliği ilkesinin hafifletilmesine ilişkin tedbirler alınmalı.

Dokümanın geneline hâkim olan hava ve ortaya konulan öneriler dikkatle incelendiğinde, NATO önümüzdeki 10 yılda büyük belirsizliklere neden olabilecek radikal değişimlerin yaşanacağını düşünüyor. Bu belirsizlik ile mücadele

edebilmek için öncelikli olarak NATO üyesi ülkeler arasında temel konularda yaşanan fikir ayrılıklarının giderilmesi, görüş birliğine varılması ve NATO'nun askeri yönünün yanında, siyasi rolünün de güçlendirilmesi gerekiyor.

Bunun için de İttifak üyeleri arasında demokratik değerler ve hukukun üstünlüğü konusunda yeniden bir anlayış birliğine varılması öncelikli hedef olarak vurgulanıyor. Özellikle üye ülkeler arasında yaşanan görüş ayrılıklarından, Rusya ve Çin gibi otoriter rejimlerin istismarının önüne geçmek için "Demokratik Dayanıklılık İçin Mükemmeliyet Merkezi" kurulması, toplumsal direncin güçlendirilmesi hedefleniyor.

Yaşanan belirsizlik ortamında NATO'nun istikrar sağlayıcı küresel bir güvenlik teşkilatı olabilmesi için, AB ülkeleri ve ABD arasında NATO çatısı altında yeniden demokratik değerler ve kural tabanlı uluslararası sistem üzerinde uzlaşmaya varılması gerekiyor. Bunun için de NATO'nun siyasi yapısının ve her ne kadar oy birliği ilkesi korunsa da karar alma mekanizmasının dönüştürülmesi icab ediyor. Dünya artık tek bir gücün tek başına hegemon güç olarak bütün tehditlerle baş edebileceği koşullardan çok uzak bir konuma evrildi. Batılı demokratik düzenin korunması Atlantik'in her iki yakasının her alanda yakın iş birliği içerisinde çalışmasını dikte ediyor.

NATO 2030 ile resmedilen koşullar Türkiye için hem riskler hem de fırsatlar içeriyor. Türkiye, Rusya'dan S-400 silah sistemi alması nedeniyle NATO içerisinde ve ABD'de ciddi olarak eleştiriliyor. Şartlar değişmediği takdirde Türk-Amerikan ilişkilerin daha fazla gerileceği aşikâr. Öte yandan Türkiye, AB ve NATO'nun askeri iş birliğinin üzerinde uzlaşılan çerçeve belgesi sınırları dahilinde devam etmesini istiyor.

Fransa İngiltere'nin AB'den ayrılmasından sonra tek nükleer güç olarak Avrupa'nın güvenliğini sağlayarak liderlik koltuğuna oturabileceği, NATO'dan bağımsız bir güvenlik yapısı kurmak istiyor. Ekonomik olarak AB'nin lideri olan Almanya için bu tercih edilebilir bir durum değil. Almanya, ABD'nin Çin ile mücadele için AB'ye ihtiyacı olduğunu düşünüyor ve bu koşullar altında ABD ile NATO çatısı altında kurulacak güçlü bir iş birliği mekanizmasının kendisine daha fazla alan açacağını düşünüyor. Hal böyle iken de Türkiye'nin NATO'da yeniden güçlü bir ortak olarak ön plana çıkması, Türkiye'nin olduğu kadar Almanya'nın menfaatlerine de hizmet ediyor.

Koşullar her iki örgüt arasında yakın iş birliğini zorunlu kılıyor. Zira, dokümanda da açıkça ifade edildiği gibi NATO'nun güney kanadında, Kuzey Afrika, Akdeniz ve Suriye'den kaynaklar risk ve tehditler ancak NATO-AB iş birliğiyle bertaraf

edilebilir. Bu durumda daha önce Türkiye tarafından veto edilen SEA GUARDIAN ve IRINI gibi NATO-AB askeri iş birliği faaliyetlerinin engellenmesi yeni karar alma mekanizmaları hayata geçirildiği takdirde kolay olmayacaktır.

Sonuç olarak; NATO'nun merkezde olacağı, siyasi olarak daha da güçleneceği, AB ile daha yakın iş birliği kuracağı, demokratik değerler ve kural temelli uluslararası sisteme bağlılığın ön plana çıkacağı, değişen koşullara süratle cevap verebilmek için karar alma süreçlerinin dinamik hale geleceği yeni bir döneme giriyoruz.

Türkiye şu anda ABD ile 1 Mart 2003 yaşanan tezkere krizi ile benzer bir süreç yaşıyor. O dönemde de Türkiye ABD ile yaşanan sorunu AB ile üyelik müzakerelerine hız vererek aşmaya çalışmıştı. Bugün de Türkiye oluşan koşulları dikkate alarak, NATO'nun sorunlu ülkesi algısını yıkarak yeniden Almanya ile yakın iş birliği kurarak Batılı sisteme ve değerlere olan bağlılığını yenilemeli, NATO'nun yeni döneminde şartların kendisine sunduğu fırsatları değerlendirerek uluslararası sistemdeki konumu güçlendirmelidir. Aksi durum ne Türkiye'nin ne de NATO'nun menfaatlerine hizmet edecektir.

Türk öğrenciler matematik alanında 23, bilim alanında 19. sırada yer aldı

<https://tr.euronews.com/2020/12/08/turk-ogrenciler-matematik-alan-nda-23-bilim-alan-nda-19-s-rada-yer-aldi>

Türkiye, Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması (TIMSS) 2019 endeksinde beşinci sınıf öğrencilerin matematik eğitiminde 23'üncü, sekizinci sınıfların eğitiminde ise 20'nci oldu. Bilim kategorisinde ise Türkiye dördüncü sınıflarda 19'uncu, sekizinci sınıflarda 15'inci sırada yer aldı.

TIMSS uygulamalarında matematik alanında sabit başarı ölçüsü 500 olarak kabul edilirken Türkiye'nin puanı beşinci sınıflarda 523, sekizinci sınıflarda 496 puan oldu. Türkiye bilim alanında ise sırasıyla 526 ve 515 puan aldı.

1995 yılından bu yana her 4 yılda bir yapılan Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması (TIMSS) ülkelerin matematik ve bilim eğitimi kalitesini ölçen en kapsamlı uluslararası anlaşma olma özelliğini taşıyor.

Normalde 4'üncü ve 8'inci sınıfların değerlendirilmesi yapılan çalışmada müfredatı daha uygun olduğu gerekçesiyle Türkiye 5'inci sınıfların değerlendirmeye alınmasını tercih etti.

Genel sıralamada matematik eğitiminde Doğu Asya ülkeleri ilk sıraları aldı. Singapur'un ilk sırayı aldığı değerlendirmede onu Tayvan, Güney Kore, Japonya ve Hong Kong takip etti.

Bilim eğitiminde ise ilk sıralarda Singapur, Tayvan ve Güney Kore'ye Japonya, Rusya ve Finlandiya eşlik etti.

TIMMS endeksi Fransa'da öğrencilerin matematik alanında Avrupa Birliği (AB) ülkeleri arasında en düşük seviyede olduğunu ortaya koydu. 58 ülkede yapılan araştırma ilköğretim 4. sınıftaki Fransız öğrencilerin ortalama matematik skorunun tüm AB üyesi ülkelerdeki akranlarından düşük, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) üyesi ülkeler arasında en düşüklerden olduğunu gösterdi.

İlköğretim 4. sınıftaki Fransız öğrenciler, matematik alanında TIMMS uygulamalarında sabit başarı ölçüsü kabul edilen 500 puanın altında kalarak 485 puan, fen bilimleri alanında ise 488 puan aldı. İlköğretim 8. sınıf öğrencileri ise matematikte 483, fen bilimleri alanında da 489 puan elde edebildi.

Araştırma sonuçları, Fransa'nın 1995'ten bu yana yapılan TIMMS'te 25 yıl önceye göre 47 puan geriye düştüğünü gösteriyor. TIMMS 2019, 4. sınıf seviyesinde 58, 8. sınıf seviyesinde 39 ülkeyi kapsıyor.

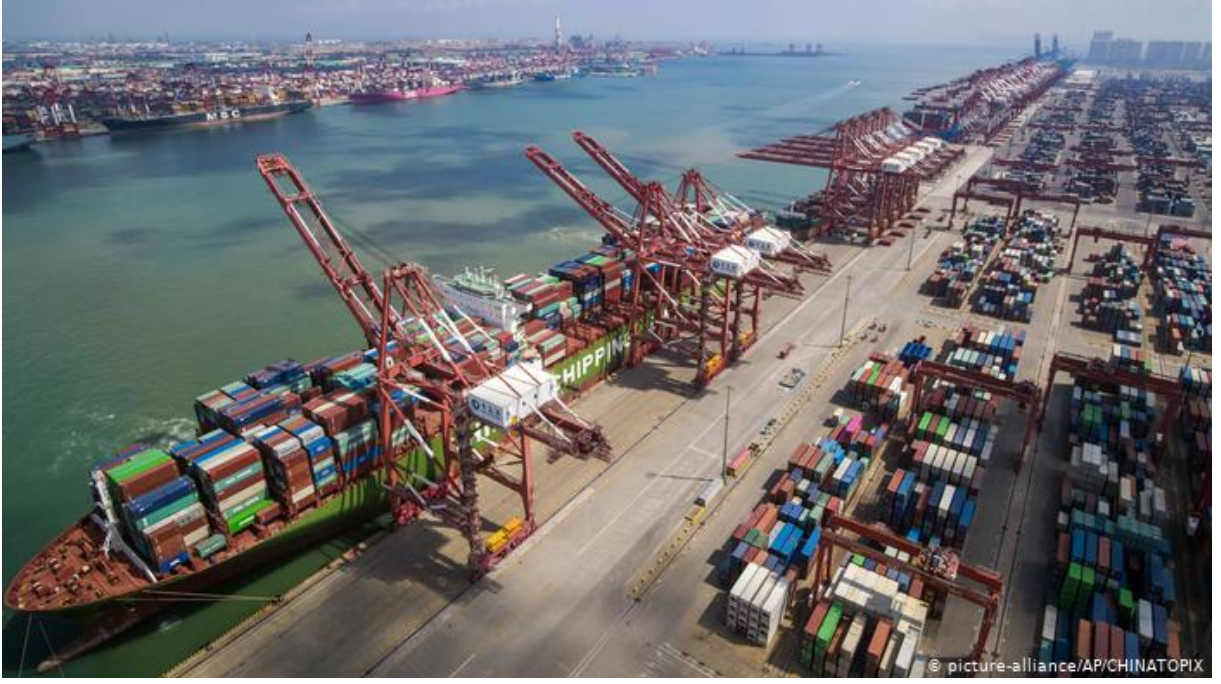
Çin 2020'de büyüyen tek ekonomi oldu

<https://www.dw.com/tr/%C3%A7in-2020de-b%C3%BCy%C3%BCyen-tek-ekonomi-oldu/a-56261618>

Çin ekonomisinin 2020'de yüzde 2,3 oranında büyüdüğü ve GSYİH'nın ilk kez 100 trilyon Yuan sınırını aştığı açıklandı. Büyüme ivmesinin 2021'de de devam etmesi bekleniyor.

Çin İstatistik Dairesi'nden yapılan açıklamaya göre geçen yılın üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 4,9 büyüyen ekonomi, dördüncü çeyrekte ise daha da hız kazanarak yüzde 6,5'lik büyüme oranına ulaştı.

İstatistik Dairesi Başkanı Ning Jizhe, Gayri Safi Yurt İçi Hasıla'nın (GSYİH) 101 trilyon 600 milyar yuan (13 milyar euro) ile ilk kez 100 trilyon yuan sınırını aştığını vurgulayarak kaydedilen son başarıların, "Çin'in ekonomik, bilimsel ve her alanı kapsayan gücünün büyük bir atılım daha yaptığını gösterdiğini" ifade etti

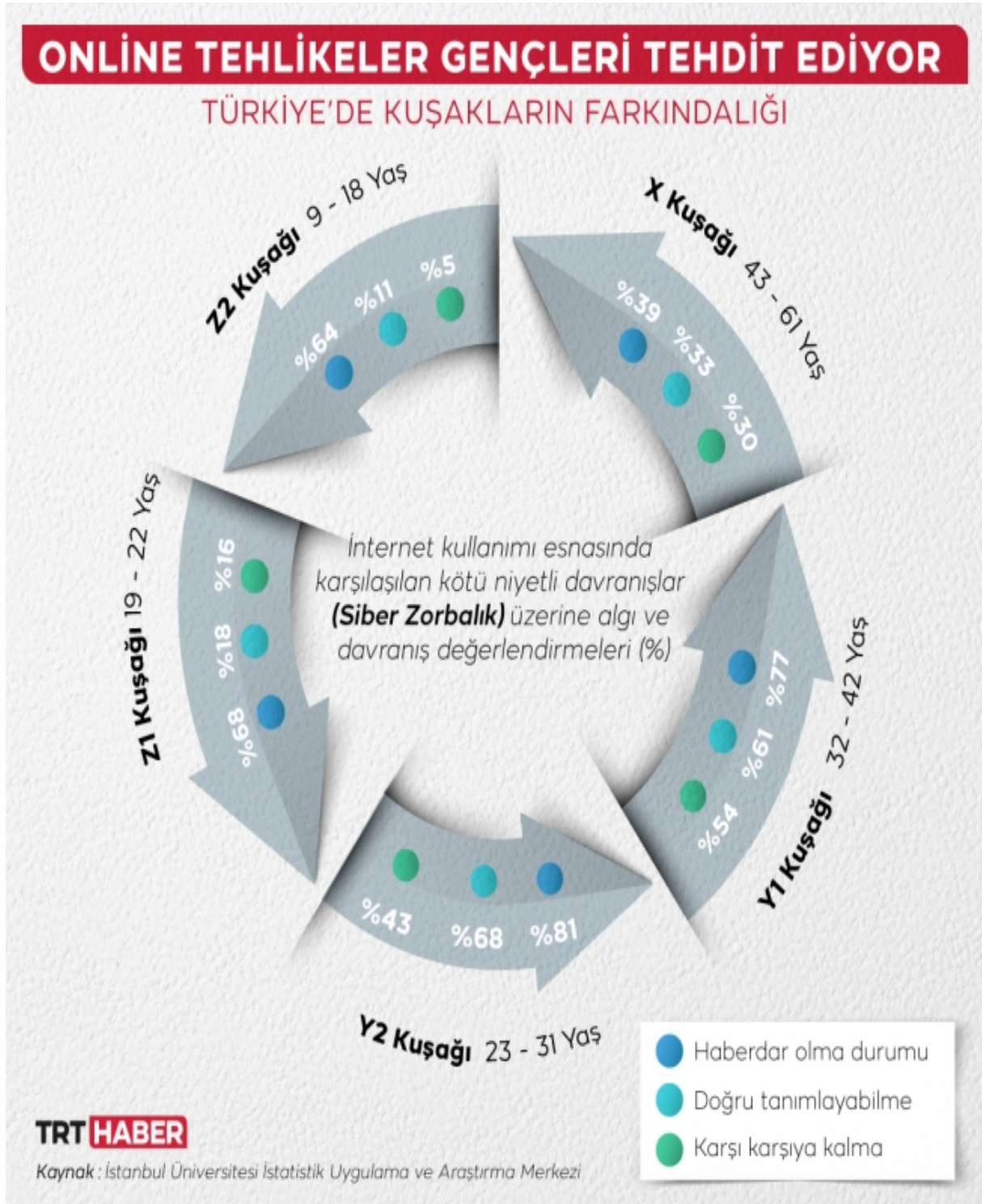
Dünyanın ABD'den sonra ikinci büyük ekonomisi olan Çin, böylelikle eldeki mevcut verilere göre 2020'de daralma yaşamayan tek büyük ekonomi oldu. Ekonomik büyüme oranlarında Çin'in koronavirüs salgını yaz aylarında büyük ölçüde kontrol altına almasının etkili olduğu belirtiliyor.

Çin'in ekonomik büyümesinde aylardır güçlü bir görünüm sunan dış ticaret rakamları da önemli rol oynadı. Çin Gümrük Dairesinin geçen hafta açıkladığı verilere göre sadece Aralık ayında ihracat, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 18,1 oranında arttı. Aynı dönemde ithalatta da yüzde 6,5'lik artış kaydedildi.

Berlin merkezli Merics Çin Enstitüsü'nden Max Zenglein, Çin'deki güçlü ihracat rakamlarında, Çin ekonomisinin diğer ülkelerde değişen talep durumuna hızlı bir şekilde uyum sağlamasının önemli rol oynadığını kaydederek örneğin evden çalışma uygulamasında gerekli olan elektronik donanım ya da tıbbi koruma donanımlarında Çin'in önemli sevkiyatlar gerçekleştirdiğine işaret etti.

İktisatçılar Çin ekonomisindeki büyümenin bu yıl da devam etmesini bekliyor. Uluslararası Para Fonu (IMF) Çin ekonomisi için 2021'de yüzde 7,9'luk büyüme öngörüyor. Mart ayında düzenlenecek Çin Ulusal Halk Kongresi'nde kararlaştırılacak yeni beş yıllık planın ekonomiye ek ivme kazandıracağı tahmin

ediliyor. Yeni planda, ABD'nin Çin'e karşı yürüttüğü ticaret ve teknoloji savaşında verilen kayıplardan ders alınarak ekonomide dışa bağımlılığı azaltıcı tedbirler alınması, iç talep ve yerli inovasyon projelerinin teşvikine daha fazla ağırlık verilmesi bekleniyor.

<https://www.trthaber.com/haber/infografik/online-tehlikeler-gencleri-tehdit-ediyor-549050.html>

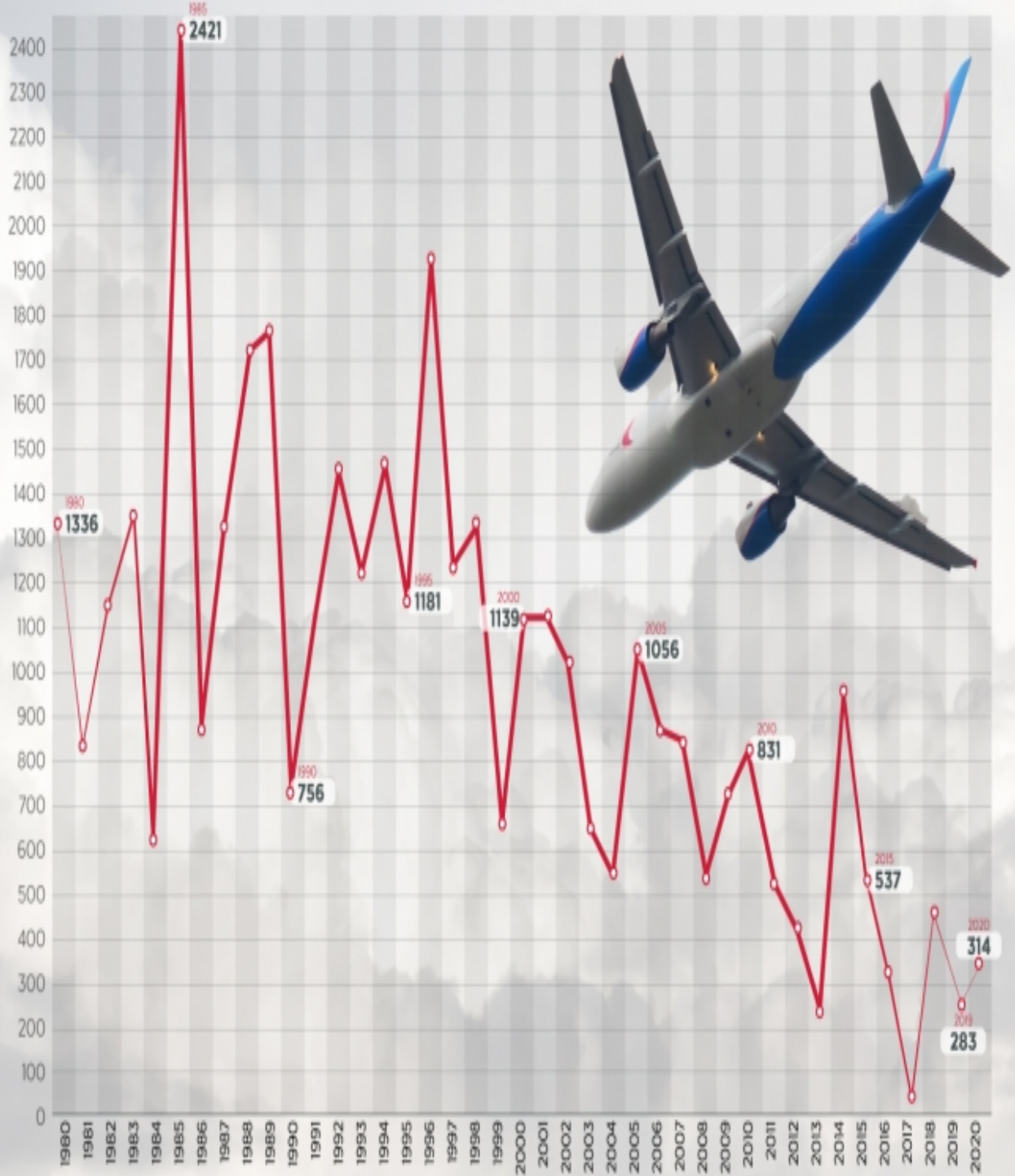
COVID-19 SALGININA RAĞMEN

TRT HABER

2020'DE UÇAK KAZALARINDA ÖLÜMLER ARTTI

1980'den 2020'ye kadar hayatını kaybeden yolcuların sayısı

KAYNAK: Havacılık Güvenlik Ağı

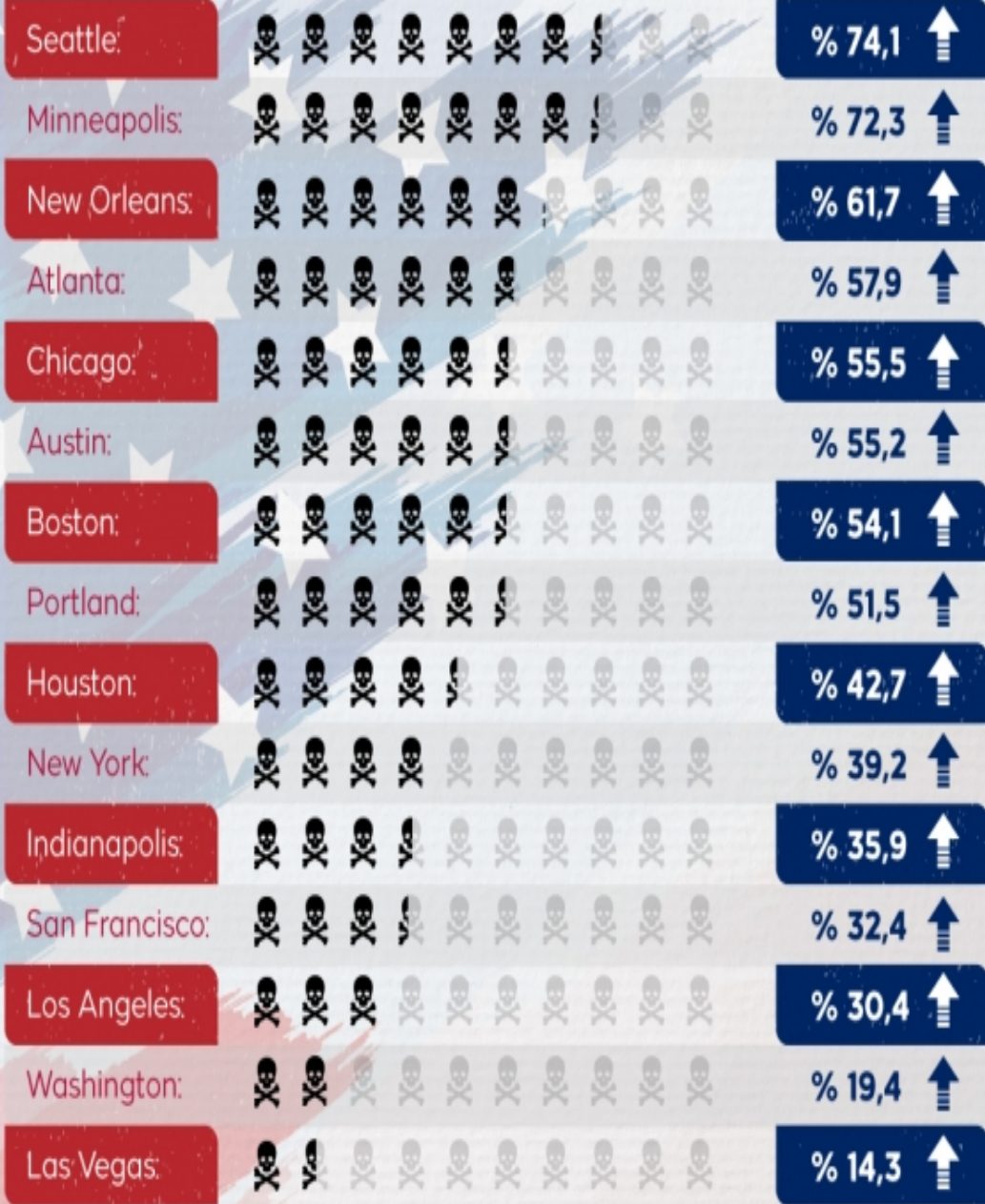

*14 ve üzeri yolcu taşıma sertifikasına sahip sivil uçakları (yolcu ve kargo uçuşları) kapsayan ölümcül kazalar / olaylar (intihar, sabotaj, kaçırma gibi)

<https://www.trthaber.com/haber/infografik/covid-19-salgininda-ucuslar-azaldi-ama-olumler-artti-546085.html>

ABD'DEKİ CİNAYET SAYISINDA BÜYÜK ARTIŞ

Aşağıdaki şehirlerde 2019 - 2020 arasında cinayetlerin yüzdelik değişimi

Silahlı Şiddet Arşivi: 2020'de silahlı saldırılarda veya ateşli silahlarla ilgili olaylarda 19 binden fazla kişi öldü. Bu, 20 yılın en yüksek sayısı.

Kaynak: Jeff Asher / Twitter @Crimealytics

TRT HABER

<https://www.trthaber.com/haber/infografik/abdde-cinayetler-2020de-artti-547484.html>

TÜRKİYE'DE SON 5 YILDA MEYDANA GELEN DEPREMLER

Kaynak: AFAD

TRT HABER

<https://www.trthaber.com/haber/infografik/2020de-depremler-de-artti-33-bin-824-sarsinti-kaydedildi-544729.html>

Kitap Tavsiyesi

17. yüzyılın sonlarına doğru Yeni Dünya'dan İspanya'ya doğru yola çıkan bir İspanyol hazine gemisi... Gemide dönemin sınıfsal yelpazesinin neredeyse her renginden insan vardır. Üstcsınıf güvertesinde idari ve askerî yöneticiler, engizisyon yargıcı, kapitalist bir kadın, aristokrat ve tacirler; alt katta denizciler, topçular, Kızılderili ve zenci köleler...

Derken bir Kızılderili köle çıkar sahneye. Onu topraklarından çalıp gemiye bindiren *efendi*sine itaat etmeyi reddeden, özgürlüğün semiz bir bedenden kıymetli olduğunu *uygar* ve *iktidar sahibi* güçlerinden daha iyi anlayan bir

adamdır bu. Özgürlük tutkusu, kimliğini savunma cüreti ve inadıyla birleşince, gemide her şey altüst olacaktır...

Köle, hem içeriği, hem de yazılma nedeni ve koşulları açısından son derece ilgi çekici bir roman. Eylemci bir komünist olan Danimarkalı yazar Hans Kirk, Nazilerin 1940'ta Danimarka'yı işgal edişinin ardından tutuklanır. Kirk ve arkadaşları 1941 sonları ve 1942 başlarında, yazarın kendi deyimiyle *ümitsiz bir durum*la karşı karşıya kalırlar. Nazilere boyun eğip eğmeme tartışmalarının ortasına düşmüşlerdir. Köle, işte bu tartışmaya bir yanıt olarak kaleme alınmıştır.

Hans Kirk, kitabın müsveddesini cezaevinde bitirir. Ardından bir fırsatını bulup cezaevinden kaçar ve kaçarken de müsveddeyi gizler. Fakat Almanlar onu yakarlar. Yazar savaşın ardından tüm romanı yeniden yazmak zorunda kalacaktır.